

UITSPRAAK REGIONALE KLACHTENCOMMISSIE MIDDEN - NEDERLAND
18 augustus 2022 (mondelinge uitspraak 15 augustus 2022)

Zitting: 15 augustus 2022 te Amersfoort
De commissie bevindt zich in De Brink op het terrein van ...
De mondelinge behandeling heeft via beeld -en geluidsverbinding plaatsgevonden.

Klachtnummer: KC 2022 – 058

1. De klacht

De klachtmelding vermeldt de volgende klacht:
Klager is het niet eens met de gedwongen opname. De opname is onterecht. Het is een heksenjacht.

2. De procedure

2.1. Bevoegdheid en ontvankelijkheid

De klachtencommissie (in het vervolg: de commissie) verklaart de klacht ontvankelijk als een klacht in de zin van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvvgz).

2.2. Het verloop van de procedure

- Op 11 augustus 2022 heeft de commissie de klacht van klager ontvangen. Klager heeft de commissie geen toestemming gegeven voor het inzien van het dossier.
- Op 12 augustus 2022 zijn aangeklaagde en de overige betrokkenen, zoals bedoeld in artikel 5 van het klachtenreglement, van de klacht van klager in kennis gesteld.
- Op 12 augustus 2022 zijn de schriftelijke uitnodigingen verzonden voor de hoorzitting op 15 augustus 2022.
- De hoorzitting heeft op 15 augustus 2022 plaatsgevonden.
- De beslissing, zie punt 7, is aan klager, aangeklaagde en de pvp meegedeeld op 15 augustus 2022 (telefonisch).

Alle betrokkenen zijn van de ingebrachte stukken in kennis gesteld.

3. De feiten – voor zover van belang

Klager is geboren op Hij is op 14 juli 2022 opgenomen met een crisismaatregel.
Klager heeft de klachtencommissie geen inzage in zijn medisch dossier gegeven. Ook de pvp heeft geen inzage in het dossier gekregen.

De bij de hoorzitting ingebrachte stukken zijn derhalve beperkt tot de klachtmelding.

Met toestemming van klager zijn de volgende feiten gedeeld in de hoorzitting. Er is een crisismaatregel en een voortgezette crisismaatregel afgegeven en er is een zorgmachtiging door aangeklaagde aangevraagd. Er zijn twee aanzeggingsbrieven aan klager verstrekt waarbij, voor zover relevant voor de behandeling van de klacht, in de brief van 18 juli 2022 de opname als vorm van verplichte zorg is aangezegd.

4. Toelichting van klager

Klager heeft ter hoorzitting een toelichting op zijn klacht gegeven; deze wordt hieronder, voor zover van belang, samengevat en zakelijk weergegeven.

De voorzitter betreurt het dat zij niet beschikt over het medisch dossier van klager. Een medisch dossier helpt om inzicht te krijgen in de klacht. Het beoordelen van een klacht, enkel op grond van een klachtmeldingsformulier is lastig en de consequentie hiervan kan zijn dat de klacht ongegrond wordt verklaard. Gevraagd waarom klager geen inzage wil geven, antwoordt hij dat het dossier niet klopt en vol staat met verhalen die zijn moeder heeft verzonnen. Klager heeft zelf zijn dossier niet ingezien. Hij wil graag zelf een toelichting geven. Op de vraag of klager er bezwaar tegen heeft dat de psychiater informatie geeft over zaken die in het medisch dossier staan, geeft hij aan dat hij dit liever niet heeft, maar dat hij het toestaat omdat er anders geen zaak is. Volgens klager begrijpt aangeklaagde hem niet.

Gevraagd hoe het met klager gaat, antwoordt hij dat het heel goed met hem gaat. Klager vertelt dat hij op 14 juli 2022 is opgenomen in verband met geluidsoverlast bij zijn woning. De politie stond aan zijn deur en heeft hem na een uur meegenomen. Klager wil hierover in cassatie gaan, maar er is niemand die weet hoe hij dit moet doen. Klager zegt dat hij God is en vertelt dat hij koning van Frankrijk wordt. Hij heeft zich bij kasteel Drakensteyn aangemeld en moet zo spoedig mogelijk naar het consulaat.

Gevraagd hiernaar antwoordt klager dat hij niet weet of dat hij een beschikking van de rechtbank heeft ontvangen. Hij denkt van niet. Hij zegt dat hij niet weet of hij beslissingsbrieven heeft ontvangen. Hij zegt dat de crisismaatregel en de voortgezette crisismaatregel zijn verlopen en dat aankomende vrijdag de zitting bij de rechtbank plaatsvindt over de aanvraag voor een zorgmachtiging. Hij zegt dat er een zorgmachtiging voor zes maanden zal worden afgegeven.

Gevraagd hiernaar antwoordt klager dat hij niet eerder opgenomen is geweest. Hij heeft wel eerder te maken gehad met de psychiatrie, maar hij zegt niet psychotisch te zijn (geweest).

Gevraagd hiernaar antwoordt klager dat hij aan niemand heeft gevraagd of hij naar huis mag, ook niet aan de geneesheer-directeur.

Gevraagd hiernaar antwoordt klager dat hij in de kliniek gewoon goed wordt behandeld, maar dat zij zijn titulatuur missen. Hij zegt dat hij de medicatie in de vorm van pillen inneemt, maar dat hij geen psychose heeft.

Op de vraag of de pvp nog iets wil toevoegen, antwoordt zij dat klager een schriftelijke toelichting op zijn klacht wil overleggen of alsnog wil toezenden. De voorzitter gaat ermee akkoord dat klager zijn toelichting voorleest. Klager noemt kortgezegd onder meer dat hij de oudste god in het universum is en eeuwig een koning is. Klager wil graag zo snel mogelijk naar huis.

De pvp zegt dat klager niet ziek is en dat er geen sprake is van een psychose. De opname is hiermee volgens haar niet proportioneel.

5. Weerwoord van aangeklaagde op de klacht

Ter zitting heeft dhr. L., na toestemming van klager, een toelichting gegeven. Die wordt hieronder samengevat en zakelijk weergegeven.

Gevraagd naar de opname antwoordt aangeklaagde dat hij vanaf de opname van klager betrokken is. Klager is al langere tijd voor de opname door het ...-team behandeld, waarbij het altijd schipperen is geweest in de interactie met de burens. Er is sprake van geluids- en stankoverlast in de woonsituatie en klager is veel bezig met het afbreken van zijn appartement. Met de politie is aangeklaagde bang dat klager agressie over zichzelf zal afroepen. Vanaf het begin van de opname zijn er bij klager veel psychotische symptomen waargenomen. Klager meent een koning te zijn en veel geld te hebben dat hij wil gaan opeisen bij het consulaat. Aangeklaagde is bang dat de marechaussee minder coulant zal zijn als klager met ontslag gaat en zich tot het consulaat zal wenden. Aangeklaagde is van oordeel dat de medicatie hopelijk zal leiden tot afname van de waanideeën over het koningschap die klager volledig in beslag nemen.

Gevraagd hiernaar antwoordt aangeklaagde dat klager op de afdeling een vriendelijke man is die in contact is, zolang er alleen over zijn koningschap kan worden gesproken.

Gevraagd naar het perspectief antwoordt aangeklaagde dat klager eerst goed moet worden ingesteld op medicatie en moet worden afgewacht of de medicatie een positieve uitwerking op klager heeft. Eerdere medicatie deed niets, vandaar dat hij nieuwe medicatie wil inzetten.

Gevraagd hiernaar antwoordt aangeklaagde dat klager tweemaal een ondertekende beslissingsbrief (een zogenaamde 8:9 Wvvgz brief) overhandigd heeft gekregen en dat in de beslissingsbrief van 18 juli 2022 op grond van de crisismaatregel de opname in een accommodatie is aangezegd als vorm van verplichte zorg.

6. Overwegingen van de Klachtencommissie

Gelet op de inhoud van de klachtmelding en wat ter zitting is besproken komt de commissie tot de volgende overwegingen. Hierbij merkt de commissie vooraf op dat de commissie geen inzage in het dossier heeft gekregen en dat de essentiële informatie, met toestemming van klager, alleen is gegeven in de hoorzitting.

De commissie heeft bij de klacht de rechtmatigheid van de verplichte zorg ter uitvoering van de door de rechtbank toegewezen crisismaatregel en de voortgezette crisismaatregel en de daarbij vastgestelde vorm van verplichte zorg te beoordelen.

Artikel 8:9 Wvvgz bepaalt dat de zorgverantwoordelijke ter uitvoering van de crisismaatregel, machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel of de zorgmachtiging een beslissing tot het verlenen van verplichte zorg niet neemt, dan nadat hij:

- a. zich op de hoogte heeft gesteld van de actuele gezondheidstoestand van betrokkene,
- b. met betrokkene over de voorgenomen beslissing overleg heeft gevoerd, en
- c. voor zover hij geen psychiater is, hierover overeenstemming heeft bereikt met de geneesheer- directeur.

Allereerst en meer in het algemeen overweegt de commissie dat verplichte zorg bij psychiatrische patiënten een ernstige inbreuk is op hun persoonlijke levenssfeer en/of lichamelijke integriteit. Deze inbreuk dient dan ook met de nodige waarborgen omkleed te zijn. Daarom worden er op zowel juridisch als medisch gebied eisen gesteld aan het mogen toepassen van verplichte zorg. Op juridisch gebied moet verplichte zorg voldoen aan de gronden van de Wvggz en aan vormvoorschriften als vastlegging van het zorgplan en het uitreiken van een voldoende gemotiveerde schriftelijke kennisgeving van de verplichte zorg.

Verplichte zorg is een ultimum remedium. Als verplichte zorg noodzakelijk is, moet gekozen worden voor de minst ingrijpende vorm en zo kort mogelijk. Verplichte zorg moet voldoen aan de uitgangspunten van subsidiariteit, proportionaliteit, doelmatigheid en zorgvuldigheid.

Dit betekent dat de commissie over de goede informatie moet kunnen beschikken om op een verantwoorde wijze de klachtbehandeling vorm te geven om zo tot een oordeel te komen. Dit betekent ook dat de commissie inzage krijgt in het medisch dossier. Hiervoor is schriftelijke toestemming van klager nodig. Het is het recht van klager om geen inzage in zijn dossier te geven. Mocht een klager persisteren in de weigering tot inzage in het dossier dan is de minimale schriftelijke informatie die de commissie wenst een grondslag van de verplichte zorg (CM, VCM of Zorgmachtiging) en de relevante beslissingsbrief waar de zorgverantwoordelijke de verplichte zorg aankondigt aan de cliënt en motiveert waarom deze verplichte zorg noodzakelijk, proportioneel, evenredig, doelmatig en veilige zorg is. Het is evident dat ook hiervoor klager toestemming dient te geven.

De commissie overweegt dat uit het verhandelde ter zitting blijkt dat klager bij aangeklaagde bekend is met een psychische stoornis.

Klager heeft hier tegenovergesteld dat bij hem geen sprake is van een psychische stoornis, althans dat hij niet ziek is en dat er geen sprake is van een psychose. De commissie heeft daarom allereerst na te gaan of er sprake is van een stoornis van de geestvermogens zoals bedoeld in de Wvggz.

De commissie stelt vast dat een crisismaatregel en een voortzetting van de crisismaatregel alleen dan wordt afgegeven door de burgemeester c.q. de rechtbank als er een psychische stoornis is vastgesteld. De commissie stelt vast dat de rechtbank een voortzetting van de crisismaatregel heeft verleend en dat de rechtbank in haar beschikking kennelijk tot de overtuiging is gekomen dat er bij klager sprake is van een geestelijke stoornis in de zin van de Wvggz.

Verder stelt de commissie vast dat klager bij de beoordeling door de rechtbank van het verzoek tot het verlenen van een voortzetting van de crisismaatregel niet om een second opinion heeft verzocht; althans dit is de commissie niet gebleken.

De commissie is van oordeel dat hetgeen door klager en aangeklaagde op de zitting naar voren is gebracht voldoende aannemelijk is dat zonder opname een zodanig psychotisch toestandbeeld in stand blijft dat er zich bij klager ernstig nadeel voordoet in de zin van art. 1.1 lid 2 onder a. Wvggz.

De commissie toetst de voorgestelde verplichte zorg tevens aan de vereisten van doelmatigheid (heeft de behandeling zin), proportionaliteit (staat het belang van behandelen in verhouding tot de dwang) en subsidiariteit (zijn er alternatieven).

De commissie acht met name aannemelijk dat het gedrag van klager, voortvloeiend uit zijn toestandsbeeld, zodanig ernstig is dat dit zonder de verplichte zorg leidt tot ernstig nadeel. De commissie is met aangeklaagde van oordeel dat er bij klager sprake is van een paranoïde psychotisch toestandsbeeld dat zich uit in wanen over zijn koningschap, waarmee klager agressie over zichzelf kan afroepen. Bovendien is er sprake van geluids- en stankoverlast. Op grond van het bovenstaande is de commissie van oordeel dat de voorgestelde verplichte zorg doelmatig en proportioneel is.

Gelet op het bovenstaande is tevens aan het vereiste van subsidiariteit voldaan.

De commissie verklaart de klacht voor wat betreft de verplichte zorg middels de opname op grond van artikel 8:9 Wvvgz ongegrond.

7. Beslissing

De commissie verklaart de klacht: **ongegrond**

Deze beslissing is genomen door:

Mw. mr. S.J.M. De Neeve, voorzitter,
Mw. drs. A.C.M. Kleinsman, psychiater,
Mw. drs. C.J.M.M. van de Gevel, lid op voordracht van de Centrale Cliëntenraad.

In aanwezigheid van mw. mr. A.L. Duimel, ambtelijk secretaris (maakt geen deel uit van de commissie)

Ondertekening:

Beroepsmogelijkheden

De commissie wijst klager en de zorgaanbieder op de mogelijkheid dat zij op grond van artikel 10:7 Wvvgz binnen zes weken na het bekend maken van deze uitspraak de rechter om een beslissing over de klacht kunnen verzoeken. Dit kunnen zij doen door zelf rechtstreeks een verzoekschrift in te dienen.

Zij kunnen hierbij een verzoek tot schadevergoeding (doen) indienen.